

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол від 22.06.2022 № 5

Заступник голови вченої ради
чл. кор. НАМН України, професор

Ю. П. Вдовиченко

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ
ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПСИХІАТРІЯ»

КИЇВ – 2022

Навчальний план і уніфікована програма інтернатури за спеціальністю «Психіатрія» розроблені працівниками кафедри психіатрії, психотерапії та медичної психології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (завідувач кафедри – професор, д.мед.н. Пилягіна Г.Я.).

Згідно наказів МОЗ України:

- від 22.06.2021 № 1254 "Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію";
- від 16.03.2022 № 493 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254";
- від 13.05.2022 № 805 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254".

Рецензенти:

**Мішиєв
В'ячеслав
Данилович**

Завідувач кафедри загальної, дитячої, судової психіатрії і наркології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика, д.мед.н., професор

**Ревенок
Олександр
Анатолійович**

В.о. директора ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України», д.мед.н., професор

Склад робочої групи

Пилягіна Галина Яківна -	завідувач кафедри психіатрії, психотерапії та медичної психології НУОЗ України імені П.Л.Шупика, доктор медичних наук, професор
Уралова Людмила Тимофіївна -	доцент кафедри, кандидат медичних наук
Гончар Тимур Олексійович -	доцент кафедри, кандидат медичних наук
Челядин Юлія Ярославівна -	доцент кафедри, кандидат медичних наук
Зубатюк Оксана Вікторівна -	асистент кафедри, кандидат медичних наук

Вступ

Ця програма розроблена на основі: 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 7 вересня 2005 р. «Про визнання професійної кваліфікації» зі змінами, внесеними Директивою 2013/55/ЄС; Положень Хартії навчання медичних фахівців у Європейській спільноті, прийнятої у 1994 р. Європейською спілкою медичних фахівців (як орієнтир при розробці програм підготовки в інтернатурі та подальшого удосконалення Положення про інтернатуру).

У цій програмі описані умови для присвоєння спеціальності «Психіатрія», виконання яких необхідне у процесі проходження інтернатури. Послідовно наводяться освітні вимоги до лікарів, які продовжують освіту в інтернатурі.

Психіатрія є галуззю медицини, однак має специфічні відмінності від інших медичних дисциплін. Як і інші медичні галузі, психіатрія передбачає діагностику, лікування, профілактику, а також наукові дослідження психічних розладів та захворювань. Функціонування психіки тісно пов'язане не лише з безпосереднім впливом біологічних факторів, але й залежить від суб'єктивних психічних переживань, а також соціальних вимог до адаптації та самореалізації (біопсихосоціальна модель). Тому психіатрія, з одного боку, тісно переплетена з психотерапією (наукою про динаміку та економіку суб'єктивного), а з іншого — із соціальними дисциплінами.

Різні теорії та моделі психіатричного знання і психіатричної практики беруть свої витоки як з природничих (генетика, нейрофізіологія, нейрохімія), так і з гуманітарних (психологія, психотерапія, соціологія) наук. При цьому природа переважної більшості психічних розладів та хвороб залишається досі невідомою. З цього зрозуміло, що навчання психіатрії вимагає гнучкого поєднання знань у всіх названих областях і особливо вміння застосовувати ці знання як у типових (стандартних), так і індивідуально значимих для кожного пацієнта ситуаціях.

Відтак, сучасна психіатрія передбачає оволодіння якомога ширшим спектром навичок та умінь проведення диференційно-діагностичних, лікувальних (включаючи психотерапевтичні), реабілітаційних та профілактичних заходів щодо пацієнтів з психічними розладами та здорового населення.

Головною метою навчання в інтернатурі з психіатрії є набуття здатності розуміти, розпізнавати, лікувати і запобігати психічним розладам та захворюванням самостійно й під власну відповідальність. Набуття цих здатностей у психіатрії традиційно пов'язане з навчанням за традиційними методами набуття знань та під супервізією (детальніше див. п. 3.4.).

Примітка. У цій Програмі, згідно з базовими визначеннями, наведеними у англomовній літературі (див., наприклад, словники «Merriam Webster's» або «Oxford English Dictionary») терміни «психічний розлад» і «психічна хвороба» вживаються як еквівалентні. Слід, відтак, вважати, що теоретичне і практичне розмежування цих термінів у вітчизняному вживанні є недостатньо обґрунтованим.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Спеціальність «Психіатрія» галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	
Складник системи освіти	Освіта дорослих, післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я, спеціалізація (первинна)
Кваліфікація	Професійна кваліфікація Лікар-спеціаліст
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання	Диплом магістра (спеціаліста – для випусків до 2021 року) за спеціальностями Медицина, Лікувальна справа
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за №1081/36703 №1254
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: А: Має знання, описує ... В: Виконує, керує, демонструє під наглядом. С: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

Обсяг програми	2 академічні роки, 31,2 кредитів ЄКТС (936 годин практичного та теоретичного навчання, додаткова програма: інформаційні медичні технології — 4; медичне право — 4; менеджмент в охороні здоров'я — 8; лікова психологія — 8; медицина катастроф — 8)

Роки навчання	Початок навчання/проходження інтернатури			Закінчення навчання/проходження інтернатури		
	Освітня частина	Практична частина	Проміжна Атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація
1	1 рік навчання — 01.10	1 рік навчання — 01.08	1 рік — річна атестація 30.12	1 рік навчання — 31.12	1 рік навчання — 30.09	-
2	2 рік навчання — 01.04 ...	2 рік навчання — 02.01	-	2 рік навчання — 30.06	2 рік навчання — 31.03	Заключна атестація - 30.06

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 22 місяці (3432 годин) (114,4 кредитів ECTS).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 6 місяців (936 годин, 31,2 кредитів ECTS), три місяці щорічно (15,6 кредитів ECTS на рік).

Практична частина: (бази стажування) 16 місяців (2496 год.)

	МІСЯЦІ											
	VII I	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В
Б – практична частина підготовки на базі стажування; К – освітня частина підготовки - навчання на кафедрі; В – відпустка.												

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю “Психіатрія” на кафедрі
психіатрії та суміжних кафедрах 2-річний термін навчання
освітня частина інтернатури, 1-ий рік навчання (3 місяці/468 годин)

Кількість навчальних годин

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
	Предмет психіатрії як науки та медичної професії. Складові частини психіатрії. Історія становлення психіатрії. Головні психіатричні школи.					
	Організація психічної допомоги населенню. Рівні психіатричної допомоги. Основи законодавства в психіатрії.					
	Основи загальної психопатології (феноменології)	8		16	12	52
	Модуль 1					
	Основи діагностики (пізнання) пацієнтів з розладами психіки. Сучасні класифікації розладів психіки та поведінки. МКХ 11, DSM 5. Методи пізнання і обстеження осіб з психічними розладами. Методи візуалізації мозку.	4				6
	Поняття психозу. Шизофренія, шизотипові та маячні розлади. Реактивні психози	4			6	6
	Афективні розлади	4	6	6	6	22
	Модуль 2					
	Екзогенний тип реакцій (К.Бонгефер), перехідні синдроми (Х.Вік). Екзогенно-органічні та симптоматичні психічні розлади. Симптоматичні психічні розлади					
	Психічні розлади при Covid-19			2		6
	Психічні розлади при ендокринних захворюваннях					
	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах та пухлинах головного мозку					

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
	Психічні розлади при сифілітичних ураженнях головного мозку					
	Психічні розлади при епілепсії. Епілептичні психози					
	Психічні розлади при енцефалітах					
	Функціональні психози інволюційного періоду					
	Психічні розлади при судинних захворюваннях головного мозку					
	Модуль 3					
	Психічні розлади при атрофічних процесах головного мозку					
	Психічні розлади дитячого та підліткового віку					
	Розлади пов'язані з важким стресом і травмою. Розлади адаптації					
	Розлади тривожно-невротичного спектру					
	Обсесивно-компульсивний розлад.					
	Психічні розлади з соматичними симптомами (соматоформні, соматизовані, конверсійні та іпохондричні).					
	Дисоціативні та конверсійні розлади.					
	Розлади особистості.					
	Сучасна класифікація психоактивних речовин та аддикцій. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю					
	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин (наркотичні та токсичні аддикції). Нехімічні аддикції					
	Модуль 4					
	Лікування психічних захворювань.					
	Основи клінічної психофармакології.					

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
	Класифікація психотропних середників. Взаємодії психотропних середників Підходи до лікування пацієнтів з розладами психіки. Основи психотерапії					
	Модуль 5					
	Етика й деонтологія в професійній діяльності лікаря-психіатра					
	Невідкладні стани в загальній медицині, психіатрії, наркології. Організація невідкладної допомоги в екстремальних ситуаціях. Військова психіатрія.					
	Протидія насильству в сім'ї					
	Модуль					
	Базовий контроль					
	Разом					
	Усього				8	8

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю “Психіатрія” на кафедрі психіатрії та суміжних кафедрах 2-річний термін навчання
(освітня частина інтернатури, 2-ий рік навчання (3 місяці/468 годин))

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
	Організація психіатричної допомоги населенню. Рівні психіатричної допомоги. Основи законодавства в психіатрії.					
	Основи загальної психопатології (феноменології)					

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
	Основи діагностики (пізнання) пацієнтів з розладами психіки. Сучасні класифікації розладів психіки та поведінки. МКХ 11, DSM 5. Методи обстеження осіб із психічними розладами. Методи візуалізації мозку.					
	Модуль 1					
	Шизофренія, шизотипові та маячні розлади. . Реактивні психози					
	Афективні розлади					
	Епілепсія					
	Екзогенно-органічні та симптоматичні психічні розлади.					
	Модуль 2					
	Психічні розлади при ендокринних захворюваннях					
	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах і пухлинах головного мозку					
	Психічні розлади при сифілітичних ураженнях головного мозку					
	Психічні розлади при радіаційному ураженні та СНІД					
	Психічні розлади при енцефалітах					
13	Психічні розлади при Covid 19	2	4	4	4	14
4	Функціональні психози інволюційного періоду					
5	Психічні розлади при судинних захворюваннях головного мозку					
	Модуль 3					
6	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку					
7	Психічні розлади дитячого та підліткового віку					

Код курсу	НАЗВА КУРСУ	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота Всього
8	Розлади пов'язані з важким стресом і травмою. Розлади адаптації Розлади тривожно-невротичного спектру Обсесивно-компульсивний розлад. Психічні розлади з соматичними симптомами (соматоформні, соматизовані, конверсійні та іпохондричні). Розлади особистості. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю				
2	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин (наркотичні та токсичні аддикції). Нехімічні аддикції Модуль 4 Лікування психічних захворювань Основи психотерапії Модуль 5 Заключна атестація				6
	Разом				
	Суміжні дисципліни				
	Інформаційні медичні технології				
	Медичне право				
	Менеджмент в охороні здоров'я	4	2	2	0
	Лікова психологія				
	Медицина катастроф				
	Протидія насильству у сім'ї				
	Військово-медична допомога				
	Разом				
	Усього				

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Навчальний план практичної лікарської діяльності лікарів-інтернів за спеціальністю "Психіатрія" на базі стажування (заочна частина інтернатури)
Тривалість - 16 місяців (2496 год)

Назва відділення (установи)	Код назви курсу навчальної програми	Кількість навчальних годин	Число тижнів практичної роботи
Стационарні психічні установи			
Диференційно-діагностичне відділення (для первинних хворих)	01-13,20	624	16
Відділення активної терапії	01-13,20	468	12
Реабілітаційні відділення	01-13,20	156	4
Відділення для хворих похилого віку з психічними розладами	01-15,20	156	4
Дитячі психіатричні відділення	01-03,16-17,20	156	4
Амбулаторні психіатричні установи:			
Психоневрологічний диспансер, психіатричний кабінет в загальносоматичній мережі	01-03, 17,20	568	12
Наркологічні установи:			
Відділення інтенсивної терапії психічних розладів, пов'язаних з вживанням психоактивних речовин	01-01, 18-20	156	4
Відділення судово-психіатричних експертиз	01.5 01.7,02,03, 20	212	8
Разом		2496	64

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННІ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність	ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них. ІК 02. Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній. ІК 03. Комунікативна компетентність: спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, вміння спілкуватися з людьми з особливими потребами, дітьми та особами літнього віку. ІК 04. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій та їх використання у професійній діяльності із вмінням визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки. ІК 05. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка). ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.). ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами. ЗК 14. Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів, які використовуються в лікарській практиці та побічну дію препаратів, які приймаються пацієнтом системно.

	ЗК 15. Володіти загальними знаннями щодо організації психіатричної допомоги в республіці, місті та ін., організації роботи швидкої психіатричної допомоги. ЗК 16. Порядок психіатричного огляду хворих, питання госпіталізації до психіатричного стаціонару в добровільному, невідкладному чи примусовому порядку. ЗК 17. Основні питання загальної психопатології: прояви астеничного синдрому, різні варіанти афективних синдромів, неврозоподібних синдромів, маячних та галюцинаторних синдромів, кататонічного синдрому, судорожного синдрому, синдромів потьмареної свідомості, амнестичні синдроми та недоумства. ЗК 18. Клінічну картину психічних захворювань, їх етіологію, патогенез, диференційну діагностику та лікування ЗК 19. Симптоматику станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії (гіпертоксична шизофренія, епілептичний статус, тяжкий алкогольний делірій, тяжкі депресії, суїцидальні спроби, нейролептичні ускладнення, тощо). ЗК 20. Методи дослідження психічно хворих і, передусім, клінічно-психопатологічні можливості інструментальних та спеціальних параклінічних методів діагностики в психіатрії. ЗК 21. Методи психофармакотерапії. ЗК 22. Методи психотерапії. ЗК 23. Питання тимчасової та стійкої непрацездатності, МСЕК, питання диспансеризації та реабілітації психічно хворих. ЗК 24. Питання судово-психіатричної та військової експертизи психічно хворих.
Професійні компетентності	ПК 01. Вміти оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання хворого, що дають можливість припустити наявність психічного захворювання. ПК 02. Вміти одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості (із супроводжуючої хворого медичної та іншої документації, у осіб, які його супроводжують та у самого хворого) про його преморбідні індивідуальні особливості, про характер хворобливих проявів з моменту їх виникнення та провокуючі фактори. ПК 03. Вміти виявити особливості психосоматичного та неврологічного стану хворого. ПК 04. Вміти визначити необхідність в спеціальних методах дослідження (лабораторних, рентгенологічних та функціональних), організувати їх виконання та дати їм правильну інтерпретацію. ПК 05. Вміти встановити попередній діагноз на синдромальному та нозологічному рівнях, провести диференціальний діагноз. ПК 06. При необхідності організувати та провести невідкладну допомогу (гамування різних видів збудження, заходи для переривання серії випадків при тяжких нейролептичних ускладненнях чи токсичних станах). ПК 07. Вміння визначити показання для необхідної медичної допомоги: при наявності показань організувати переведення хворого до реанімаційного відділення багатопрофільної лікарні, організувати нагляд та лікування хворих в амбулаторних умовах диспансерної психіатричної дільниці, визначити тенденцію до затяжного характеру хворобливого стану і в цих випадках організувати

	направлення хворих до денного стаціонару чи санаторного відділення психіатричної лікарні, визначити показання для невідкладної госпіталізації (гострі психотичні стани з вираженим маяченням і тенденцією до агресії та ін.). ПК 08. Вміння визначити показання для планової госпіталізації для проведення ретельного обстеження та підбір лікування у стаціонарних умовах (при неефективності лікування в амбулаторних умовах та погіршення клінічної картини захворювання, при необхідності проведення різних видів стаціонарної психіатричної експертизи). ПК 09. Вміти при знаходженні хворого у стаціонарі застувати весь комплекс заходів, необхідних для визначення діагнозу (якщо в амбулаторних умовах його неможливо встановити), організувати відповідне лікування; ПК 10. Вміння проведення психопатологічного обстеження хворого з виявленням динаміки психопатологічного стану, правильно оцінити особливості та їх співвідношення із актуальним психосоматичним станом ПК 11. Вміти обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей хворого та загальних закономірностей перебігу хвороби. ПК 12. Вміти співвіднести долю біологічних та психосоціальних закономірностей перебігу хвороби. ПК 13. Вміти співвіднести долю біологічних та психосоціальних методів терапевтичного впливу залежно від етапу хвороби. ПК 14. Вміти забезпечити спадкоємність терапії при наданні хворим стаціонарної та амбулаторної (диспансерної) допомоги. ПК 15. Вміти розробити для хворих індивідуальні програми реабілітації, що проводяться на фоні комплексної медикаментозної терапії. ПК 16. Вміти провести первинну соціально-трудову експертизу в лікувально-консультативній комісії (ЛКК) з подальшим поданням документів на МСЕК. ПК 17. Вміти передбачити заходи із попередження рецидивів та ускладнень хвороби, спадкоємний зв'язок з диспансером, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової реабілітації та соціально-гігієнічні рекомендації хворому та його близьким. ПК 18. Вміти проводити диспансеризацію хворих. ПК 19. Вміти оформляти необхідну медичну документацію. ПК 20. Вміти проводити штучне годування через зонд. ПК 21. Вміти проводити внутрішньовенне (в т.ч. краплинне) вливання лікарських речовин. ПК 22. Вміти проводити електросудомну терапію. ПК 23. Вміти проводити штучне дихання. ПК 24. Вміти проводити непрямий масаж серця.

IV. ЗМІСТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Курс	Психіатрія
Інтегральний блок для 1 та 2 року навчання	Передбачають набуття здатності розуміти, розпізнавати, лікувати і запобігати психічним розладам та захворюванням самостійно й під власну відповідальність. Набуття цих здатностей у психіатрії традиційно пов'язане з навчанням за традиційними методами набуття знань та під супервізією.
Знання	Уміння
- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, які обумовлюють діяльність органів та установ охорони здоров'я; - загальні питання щодо організації психіатричної допомоги в республіці, місті та ін., організації роботи швидкої психіатричної допомоги; - порядок психіатричного огляду хворих, питання госпіталізації до психіатричного стаціонару в добровільному, невідкладному чи примусовому порядку; - основні питання загальної психопатології: прояви астеничного синдрому, різні варіанти афективних синдромів, неврозоподібних синдромів, маячних та галюцинаторних синдромів, кататонічного синдрому, судорожного синдрому, синдромів потьмареної свідомості, амнестичні синдроми та недоумства; - клінічну картину психічних захворювань, їх етіологію, патогенез, диференційну діагностику та лікування; - симптоматику станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії (гіпертоксична шизофренія, епілептичний статус, тяжкий алкогольний делірій, тяжкі депресії, суїцидальні спроби,	- оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання хворого, що дають можливість припустити наявність психічного захворювання; - одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості (із супроводжуючої хворого медичної та іншої документації, у осіб, які його супроводжують та у самого хворого) про його преморбідні індивідуальні особливості, про характер хворобливих проявів з моменту їх виникнення та провокуючі фактори; - виявити особливості соматичного та неврологічного стану хворого; - визначити необхідність в спеціальних методах дослідження (лабораторних, рентгенологічних та функціональних), організувати їх виконання та дати їм правильну інтерпретацію; - встановити попередній діагноз на синдромальному та нозологічному рівнях, провести диференціальний діагноз; - при необхідності організувати та провести невідкладну допомогу (гамування різних видів збудження, заходи для переривання серії судомних нападів при епілептичному статусі, тяжких нейрорептичних ускладненнях чи токсичних станах); - визначити показання для наступної

нейролептичні ускладнення, тощо); методи дослідження психічно хворих і, передусім, клінічно-психопатологічні, можливості інструментальних та спеціальних параклінічних методів діагностики в психіатрії; - основи фармакології, фармакокінетики та фармакотерапії захворювань, інші методи біологічної терапії, основи психотерапії; - принципів проведення оцінки тимчасової та стійкої непрацездатності, МСЕК, питання диспансеризації та реабілітації психічно хворих; - принципів проведення судово-психіатричної та військової експертизи психічно хворих.	медичної допомоги: при наявності показань організувати переведення хворого до реанімаційного відділення багатoproфільної лікарні, організувати нагляд та лікування хворих в амбулаторних умовах диспансерної психіатричної дільниці, визначити тенденцію до затяжного характеру хворобливого стану і в цих випадках організувати направлення хворих до денного стаціонару чи санаторного відділення психіатричної лікарні, визначити показання для невідкладної госпіталізації (гострі психотичні стани з вираженим маренням і тенденцією до агресії та ін.), визначити показання для планової госпіталізації для проведення ретельного обстеження та підбір лікування у стаціонарних умовах (при неефективності лікування в амбулаторних умовах та погіршення клінічної картини захворювання, при необхідності проведення різних видів стаціонарної психіатричної експертизи); - при знаходженні хворого у стаціонарі застувати весь комплекс заходів, необхідних для визначення діагнозу (якщо в амбулаторних умовах його неможливо установити), організувати відповідне лікування; - проведення психопатологічного обстеження хворого з виявленням динаміки психопатологічного стану, правильно оцінити особливості їх співвідношення із психопатологічною соматичного стану, характер симптоматиною; - обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей хворого та загальних закономірностей перебігу хвороби; - співвіднести долю біологічних та психосоціальних закономірностей перебігу хвороби;

	- співвіднести частку біологічних та психосоціальних методів терапевтичного впливу в залежності від етапу хвороби; - забезпечити спадкоємність терапії при наданні хворим стаціонарної та амбулаторної (диспансерної) допомоги; - розробити для хворих індивідуальні програми реабілітації, що проводяться на фоні комплексної медикаментозної терапії; - організувати та диференційовано залучити хворих до різних форм лікувально-трудової діяльності, виявити ознаки тимчасової та стійкої, часткової чи повної втрати працездатності, визначити професійні обмеження; - проводити первинну соціально трудову експертизу в лікувально-консультативній комісії (ЛКК) з подальшим поданням його документів на МСЕК; - передбачити заходи по попередженню рецидивів та ускладнень хвороби, спадкоємний зв'язок з диспансером, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової реабілітації та соціально-гігієнічні рекомендації хворому та його близьким; - проводити диспансеризацію хворих; - оформляти необхідну медичну документацію.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ/КОМПЕТЕНТНОСТІ			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Проведення діагностичного огляду хворого з психічним розладом	C	60
2	Складання консультативного висновку лікаря-психіатра	C/D	60
3	Проведення психодіагностичного дослідження з використанням стандартних психометричних тестів, стандартизованих діагностичних опитувальників та шкал та складання протоколу патопсихологічного дослідження	C/D	30
4	Оцінка результатів лабораторних клініко-біохімічних досліджень	C	30
5	Аналіз результатів електроенцефалографічного дослідження хворого на епілепсію та складання висновків	C	30
6	Складання схеми припинення епілептичного статусу	C	15
7	Оволодіння методом розгальмування хворих в стані кататонічного ступору	C/D	15
8	Надання невідкладної допомоги при маніакальному збудженні	C/D	15
9	Надання невідкладної допомоги при спробах чи загрозі суїциду	C/D	15
10	Надання невідкладної допомоги при станах збудження та агресивності	C/D	15
11	Проведення штучного годування хворого через зонд	C/D	5
12	Надання невідкладної допомоги при кататонічному збудженні	C/D	15
13	Внутрішньовенне (в т.ч. краплинне) вливання лікарських речовин	C/D	30
14	Проведення електросудомної терапії (ЕСТ).	B	5

15	Призначення лікування згідно з клінічними протоколами	С	60
16	Оформлення медичної документації, в тому числі – електронної	В/С	60
17	Проведення сеансу аутогенного тренування	С	5
18	Проведення кризового психотерапевтичного втручання	В/С	30
19	Застосування психотерапевтичного втручання (гіпносугестивна, раціонально-емотивна терапія)	В/С	30
20	Розробка та здійснення схем лікування осіб похилого віку	С/Д	30
21	Розробка та здійснення схем лікування дітей та підлітків	В/С	30
22	Оформлення скерування на госпіталізацію до психіатричного закладу та направлення на ЛКК	С	30
23	Оформлення скерування на МСЕК	С	5
24	Проведення первинного і повторного амбулаторного оглядів та призначення амбулаторного лікування	С	30
25	Оформлення документів для невідкладної госпіталізації	В/С	30
26	Визначення алкоголю у повітрі, що видихається особою	С/Д	5
27	Надання невідкладної допомоги при деліріозних станах внаслідок інтоксикації чи залежності від психоактивних речовин (алкоголь, наркотичні чи токсичні речовини, психотропні препарати)	С/Д	15
28	Проведення процедури штучного дихання	С	5
29	Проведення процедури непрямого масажу серця	С	5
30	Перша допомога при гострій інтоксикації внаслідок передозування психоактивних речовин	С/Д	10
31	Представлення пацієнта на судово-психіатричну експертизу (амбулаторну та стаціонарну)	В	5

V. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1.	Інформаційні медичні технології	4
2.	Медичне право	4
3.	Менеджмент в охороні здоров'я	8
4.	Лікова психологія	8
5.	Медицина катастроф	8
6.	Протидія насильству в сім'ї	8
7.	Військово-медична підготовка	24

* Обсяг додаткових програм становить від 3% до 8% від загального обсягу програми

VI. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254.
2. Стаття 10 Закону України «Про вищу освіту».
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2019 р. №1254).
4. Директива 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 7 вересня 2005 р. «Про визнання професійної кваліфікації» зі змінами, внесеними Директивою 2013/55/ЄС.
5. Положення Хартії навчання медичних фахівців у Європейській спільноті, прийнятої у 1994 р. Європейською спілкою медичних фахівців.
6. Закон України «Про психіатричну допомогу».

ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Основи законодавства про охорону здоров'я <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Global Burden of Disease Study. Global health data exchange. Washington (DC): Institute for Health Metrics and Evaluation; 2016. Accessed April 24, 2021. <http://ghdx.healthdata.org/gbd-results-tool>
3. Data and resources: prevalence of mental health. In: Health topics. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018. Accessed April 24, 2021. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/mental-health/data-and-statistics>
4. Global Health Observatory data repository. Geneva: World Health Organization; 2017. Accessed October 28, 2021. <http://apps.who.int/gho/data/node.home>
5. Cohen A. Addressing comorbidity between mental disorders and major noncommunicable diseases. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2017. Accessed October 28, 2021. <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/addressing-comorbidity-between-mental-disorders-and-major-noncommunicable-diseases-2017>
6. World Health Organization. Global Tuberculosis Report 2019. WHO; 2019.
7. Doherty AM, Kelly J, McDonald C, O'Dwyer AM, Keane J, Cooney J. A review of the interplay between tuberculosis and mental health. *Gen Hosp Psychiatry*. 2013;35(4):398-406. doi:10.1016/j.genhosppsy.2013.03.018
8. Uthman OA, Magidson JF, Safren SA, Nachega JB. Depression and adherence to antiretroviral therapy in low-, middle- and high-income countries: a systematic review and meta-analysis. *Curr HIV/AIDS Rep*. 2014;11(3):291-307. doi:10.1007/s11904-014-0220-1
9. International Advisory Group for the Revision of ICD-10 Mental and Behavioural Disorders. A conceptual framework for the revision of the ICD-10 classification of mental and behavioural disorders. *World Psychiatry*. 2011;10(2):86-92. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00022.x
10. Reed GM, Mendonca Correia J, Esparza P, et al. The WPA-WHO Global Survey of Psychiatrists' Attitudes Towards Mental Disorders Classification. *World Psychiatry*. 2011;10(2):118-131. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00034.x
11. Clark LA, Cuthbert B, Lewis-Fernandez R, et al. Three Approaches to Understanding and Classifying Mental Disorder: ICD-11, DSM-5, and the National Institute of Mental Health's Research Domain Criteria (RDoC). *Psychol Sci Public Interest*. 2017;18(2):72-145. doi:10.1177/1529100617727266
12. Reed GM, First MB, Kogan CS, et al. Innovations and changes in the ICD-11 classification of mental, behavioural and neurodevelopmental disorders. *World Psychiatry*. 2019;18(1):3-19. doi:10.1002/wps.20611
13. First MB, Reed GM, Hyman SE, Saxena S. The development of the ICD-11 Clinical Descriptions and Diagnostic Guidelines for Mental and Behavioural Disorders. *World Psychiatry*. 2015;14(1):82-90. doi:10.1002/wps.20189

14. Parnas J, Sass LA, Zahavi D. Recent developments in philosophy of psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2008;21(6):578-584. doi:10.1097/yco.0b013e32830e4610
15. Potter NN. Recent developments in philosophy of mind and psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2010;23(6):542-545. doi:10.1097/YCO.0b013e32833d41ed15.
16. Reed GM, Drescher J, Krueger RB, et al. Disorders related to sexuality and gender identity in the ICD-11: revising the ICD-10 classification based on current scientific evidence, best clinical practices, and human rights considerations. *World Psychiatry*. 2016;15(3):205-221. doi:10.1002/wps.20354
17. Kleinman A. Rethinking psychiatry: from cultural category to personal experience. Free Press; 1991.
18. Littlewood R. Psychiatry's Culture. *International Journal of Social Psychiatry*. 2016;42(4):245-268. doi:10.1177/002076409604200402
19. Sadler J. Values in psychiatric diagnosis and classification. In: Fulford KW, Davies M, Gipps R, et al. *The Oxford handbook of philosophy and psychiatry*. Oxford University Press; 2013
20. American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (Fifth ed.)*. Arlington, VA: American Psychiatric Publishing. pp. 5–25. ISBN 978-0-89042-555-8.
21. Kaplan & Sadock's *Synopsis Of Psychiatry*. Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry; 11th ed. Wolters Kluwer. 2015
22. Schatzberg AF, DeBattista C. *Manual of Clinical Psychopharmacology*. 8th ed. Washington DC: American Psychiatric Publishing Inc; 2015
23. Stahl SM. *Essential Psychopharmacology. Neuroscientific basis and Practical Applications*. 3rd edn. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2008
24. Stahl SM. *Essential Psychopharmacology: The Prescriber's Guide*. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2009
25. Блейхер В.М., Крук И.В. Толковый словарь психиатрических терминов // Воронеж НПО «Модэк», 1995, - 280 с.
26. Диагностика и ведение биполярного аффективного расстройства. «Нейро News: психоневрология и нейропсихиатрия». Сборник клинических рекомендаций 2015 г. <http://neuronews.com.ua/page/sbornik-klinicheskikh-rekomendacij-2015>
27. Диагностика и ведение большого депрессивного расстройства у взрослых . «Нейро News: психоневрология и нейропсихиатрия». Сборник клинических рекомендаций 2014 г. <http://neuronews.com.ua/page/sbornik-klinicheskikh-rekomendacij-2014>
28. Диагностика и лечение эпилепсий у взрослых. «Нейро News: психоневрология и нейропсихиатрия». Сборник клинических рекомендаций 2015 г. <http://neuronews.com.ua/page/sbornik-klinicheskikh-rekomendacij-2015>
29. Дитяча психіатрія : підручник / Г. М. Кожина, В. Д. Мішієв, В. І. Коростій [та ін.] ; за ред. : Г. М. Кожиної, В. Д. Мішієва. – К. : Медицина, 2014. – 375 с.
30. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000. – 544 с.
- Жмуров В.А. Психопатология – М: Медицинская книга, Н.Новгород: изд-во НГМА, 2002. – 668 с.
31. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. - М.: Мед. книга, 2001. - 157с.

32. Карманное руководство к МКБ-10: классификация психических и поведенческих расстройств с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями (Под ред. Дж. Купера / Пер. с англ. Д. Полтавца.– К.: Сфера, 2000.– 464с.
33. Классификация психических и поведенческих расстройств. Клинические описания и указания по диагностике. – К.: Факт, 1999. – 272 с.
34. Классификация психических и поведенческих расстройств с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями (ИДК) // Составитель и редактор Дж. Э. Купер. – Издательство «Сфера», Киев, 2000. – 441 с.
35. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Давида Барлоу; пер. с англ. Э.Г. Эйдемиллера. – СПб.: Питер, 2008. – 912.
36. Кузнецов В.Н. Особенности клиники и диагностики аффективных психозов резидуально-органического генеза у детей и подростков. //Український медичний часопис.-1998.- 1(3)1998, - С.18-23.
37. Лапидес М.И. Вопросы детской психиатрии. М., 1940; 39-76.
38. Леонгард К. Акцентуированные личности: Пер. с нем. К.:Вища школа, 1989.
39. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина.– М.: МЕДпресс-информ, 2002.– 608 с.
40. Марилов В.В. Общая психопатология: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений.– 3-е изд., стер.– М.: Издательский центр «Академия», 2008.– 224 с.
41. Марилов В.В. Общая психопатология: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений.– 3-е изд., стер.– М.: Издательский центр «Академия», 2008.– 224 с.
42. Мосолов С.Н. Шкалы психометрической оценки симптоматики шизофрении и концепция позитивных и негативных расстройств.– М. 2001.– 238с.
43. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика.– М.: Эксмо, 2008.– 1024 с.
44. Психіатрія (під ред. В.М. Козідубової, В.М. Кузнецова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка).- Харків: Оберіг, 2013. – 1164 с.
45. Психіатрія. Збірник тестових завдань. Навчально – методичний посібник. анд., докт. Мед. наук Г.Я. Пилягіна, доцент, анд.. Мед. наук Т.О. Гончар, асистент, анд.. Мед. наук А.Г. Бондарчук, асистент О.В. Зубатюк, асистент Ю.Я. Челядин
<https://drive.google.com/file/d/0B5eFD4XXvyN8ekI4U19BTVFaeU0/view>

Допоміжна література:

1. Авербух Е.С. Депрессивные состояния. — Л.: Изд-во Ленингр. ун-та. — 1962. — 193 с.
2. Бенджамин С., Гольдберг Д., Крид Ф. Психиатрия в медицинской практике – Киев.: Сфера – 1999 – 179 с.
3. Блейхер В.М., Крук И.В. Толковый словарь психиатрических терминов // Воронеж НПО «Модэк», 1995, - 280 с.
4. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика // Киев: «Здоров'я», 1986, - 280 с.
5. Братусь Б.С. Аномалии личности. — М., 1988. — 301 с.

6. Бредин Ф. Б. Психическая и психофизиологическая адаптация человека // Ленинград: Наука, 1988. - 295 с.
7. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. - Киев: Наукова думка, 1989. - С.104-105, 122
8. Вартанян Г.А., Петров Е.С. Эмоции и поведение // Ленинград: Наука, 1989. - 145 с.
9. Васильев В.Л. Юридическая психология. – СПб.:Питер Пресс, 1998.– 656 с.
10. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 1– 164 с.
11. Гельдер М., Гет Д., Мейо Р. Оксфордское руководство по психиатрии – Киев: Сфера – 1997 – т. 2– 175 с.
12. Гиндикин В. Я., Гурьева В. А. Личностная патология. — М.: ТриадаХ., 2003. — 266 с.
13. Голдберг Д., Хаксли П. Распространенные психические расстройства. – К.: Сфера, 1999. – С. 154-160.
14. Гурьева В.А. Психогенные расстройства у детей и подростков. М., 1996; 207.
15. Детская и подростковая психиатрия, психоневрология: Клинические лекции для профессионалов (Под ред. Ю.С. Шевченко). – – М.: Мед. информ. агенство, 2011. – 928 с.
16. Детская психоневрология (Под ред. Л.А. Булаховой). – – К.: Здоров'я, 2001. – 496 с.
17. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000. – 544 с.
18. Єрмолаєва М. В.. Психологія розвитку: Методичний посібник для студентів заочної та дистанційної форм навчання, 2003 // режим доступу: <http://medbib.in.ua/psihologiya-gazvitiya-metodicheskoe-posobie.html>
19. Игумнов С.А. Клиническая психотерапия. – Минск: “Беларуская навука”, 2004. – С.34-57.
20. Исаев Д.Н. Психиатрия детского возраста: психопатология развития : учебник для вузов. – СПб. : СпецЛит, 2013. – 481 с.
21. Исаев Д.Н. Психопатология. – СПб.: Спец.Лит., 2004. – 463 с.
22. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. – «Питер», 2002. – 672 с.
23. Клиническая и судебная психиатрия / Под ред. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2004. – 480 с.
24. Каплан Г.И., Сэдок Б.,Дж. Клиническая психиатрия // Москва, Медицина - 1994 - Т. 1, С. - 587 – 630 (примітка: перекладне видання, яке є внесене в оригіналі у перелік базової літератури)
25. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. В 2 т.: - Пер. с англ. – М.: Медицина, 1994. – Т.1. - 366 с.
26. Клінічна суїцидологія (за ред.. Л.М. Юр'євої, Н.О. Марути, І.В. Лінського). - Харків, Видавець Строков Д.В., 2020. – 302 с.
27. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. – СПб.: Питер, 2005. – 940 с.
28. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки. Клінічний посібник / 29. Підкоритов В.С., Букреєв В.І., Кузьмінов В.М. та ін. – Харків: Фоліо, 2001. – С.71-80.
30. Крыжановский А.В. Циклотимические депрессии. – К: Сфера – 1995 – 271 с.

31. Личко А.Е. Психиатрия. – Тула: ДВК, 1998. – 217с.
32. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера //Ленинград, 1983. – 211 с.
33. Лукомский И.И. Маниакально – депрессивный психоз. – М: Медицина – 1968 – 159 с
34. Марута Н.А. Эмоциональные нарушения при невротических расстройствах: Монография. — Харьков: РИФ «Арсис ЛТД», 2000. — 159 с.
35. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.1. – 288 с.
36. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.2. – 496 с.
37. Меринов А.В., Шустов Д.И., Лукашук А.В., Шитов Е.А. Детская и подростковая психиатрия. Учебное пособие. – Рязань: РИО РязГМУ, 2016. – 132 с.
38. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: Підручник / За ред. І.С. Зозулі. Розділ: Невідкладна допомога в психіатрії. Кузнецов В.М.— К.: ВСВ "Медицина", 2012. — 728 с., пал. тв.
39. Международная классификация болезней (10-й пересмотр). Классификация психических и поведенческих расстройств. Клинические описания и указания по диагностике.-СПб: Адис, 1994.
40. Менделевич И.К. Психиатрическая пропедевтика – М: Медицина -1997 – 290 с.
41. Москаленко В.Ф., Горбань Є.М., Табачников С.І. Роль і місце соціальної психіатрії у сучасному суспільстві // Український вісник психоневрології. — 2002. — Т. 10, вип. 1. — С. 9–12.
42. Никол Р. Практическое руководство по психиатрии: Британський поход. – Екатеринбург: Из-во Урал ИНКО. Урал ЦВИ, 2001. – С.20-49.
43. Нуллер Л.Н., Михаленко И.Н. Аффективные психозы. – Л: Медицина – 1988 – 263 с.
44. Пападопулос Т.Ф. Острые эндогенные психозы. — М.,1975
45. Психиатрия и психотерапия : справочник / Герд Лаукс, Ханс-Юрген Мёллер; пер. с нем. ; под. общ. ред.. акад. РАМН П.И. Сидорова – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 512 с. : ил.
46. Руководство по психиатрии. В 2 томах. Т.1/А.С.Тиганов, А.В.Снежневский, Д.Д.Орловская и др.; Под ред. А.С.Тиганова. –М.:Медицина,1999. – 712 с.
47. Руководство по психиатрии. В 2 томах. Т.2/А.С.Тиганов, А.В.Снежневский, Д.Д.Орловская и др.; Под ред. А.С.Тиганова. –М.:Медицина,1999. – 784 с.
48. Сметанников П.Г. Психиатрия: Руководство для врачей. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – М: Медицинская книга, Н.Новгород: Изд-во НГМА, 2002. – 708 с.
49. Соціально-стресові розлади (клініка , діагностика, профілактика) (за ред.. П.В. Волошина, Н.О. Марути). - Харків, Видавець Строков Д.В., 2016. – 335 с.
50. Сухарева Г.Е. Лекции по психиатрии детского возраста. — М.: Медицина, 1974. — 319 с.
51. Сучасні проблеми суїцидології (за ред. П.В. Волошина, Н.О. Марути) Харків, Видавець Строков Д.В., 2017 – 288с.
52. Тести з психіатрії / Кузнецов В.М., Коротоножкін В.Г., Олійник А.В., Насінник О.А., Уралова Л.Т., Бондарчук А.Г., Костюченко С.І., Белов О.Б., Шейко М.В. К., 2009. — 234 с.

53. Томэ Х., Кэхеле Х. Современный психоанализ. – М.: «Яхтсмен», 2003. – С. 234-240.
54. Ургентна психіатрія (клініка, психодіагностика, терапія невідкладних станів). / Дзюб Г. К., Кузнецов В. М., Нестерчук Н. В. / К., 2010. — 190 с.
55. Шейдер Р. Психиатрия – М: Практика – 1998- 485 с.
56. Эй А. Шизофрения. Нариси клініки та психопатології: Пер. з фр. / Передмова Ж. Гаррабе. – К.: Сфера, 1998. – 388 с.
57. Юрьева Л.М. История. Культура. Психические расстройства и расстройства поведения. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Інформаційні ресурси:

<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-psyhiatriyi-i-psyhoterapiyi-fpdo/> —
Офіційна сторінка кафедри психіатрії і психотерапії факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; містить посилання на матеріали лекцій, практичних, семінарських занять та самостійної роботи.

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=N-2dpOwAAAAJ>

Фільц О.О. Кирилюк С.С., митрополит Димитрій (Рудюк). «Клінічне душпастирство: poradnik z діагностики у психіатрії» для капеланів у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ). <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.20022.11846>
Accessed November 4, 2021.